

K O M U N I K A T
Z B A D A Ń

Warszawa, kwiecień 2011

www.cbos.pl ● sekretariat@cbos.pl

BS/40/2011

LIDERZY PARTYJNI A POPARCIE
DLA PARTII POLITYCZNYCH

Znak jakości przyznany CBOS przez Organizację Firm Badania Opinii i Rynku
13 stycznia 2011 roku

Fundacja Centrum Badania Opinii Społecznej
ul. Żurawia 4a, 00-503 Warszawa
e-mail: sekretariat@cbos.pl; info@cbos.pl
<http://www.cbos.pl>
(48 22) 629 35 69

Zbliżające się wybory sprawiają, że w coraz większym stopniu partie polityczne skupiają się na poszukiwaniu i lansowaniu lokalnych liderów. To oni są tzw. lokomotywami wyborczymi, które przyciągają uwagę i skłaniają wyborców do poparcia listy danego ugrupowania. W sytuacji wyboru, ludziom dużo łatwiej jest głosować na konkretną osobę, niż na mniej lub bardziej anonimową organizację, dlatego też najbardziej znane nazwiska zwykle umieszczane są na początku listy.

Na poziomie ogólnokrajowym najbardziej rozpoznawalnym znakiem każdego ugrupowania jest nazwisko lidera. W aktualnych warunkach politycznych niektóre partie są wręcz utożsamiane z liderem. Jego styl bycia, zachowania, wypowiedzi i publicznie wygłaszane poglądy często są dla wyborców podstawowym wyznacznikiem polityki danego ugrupowania.

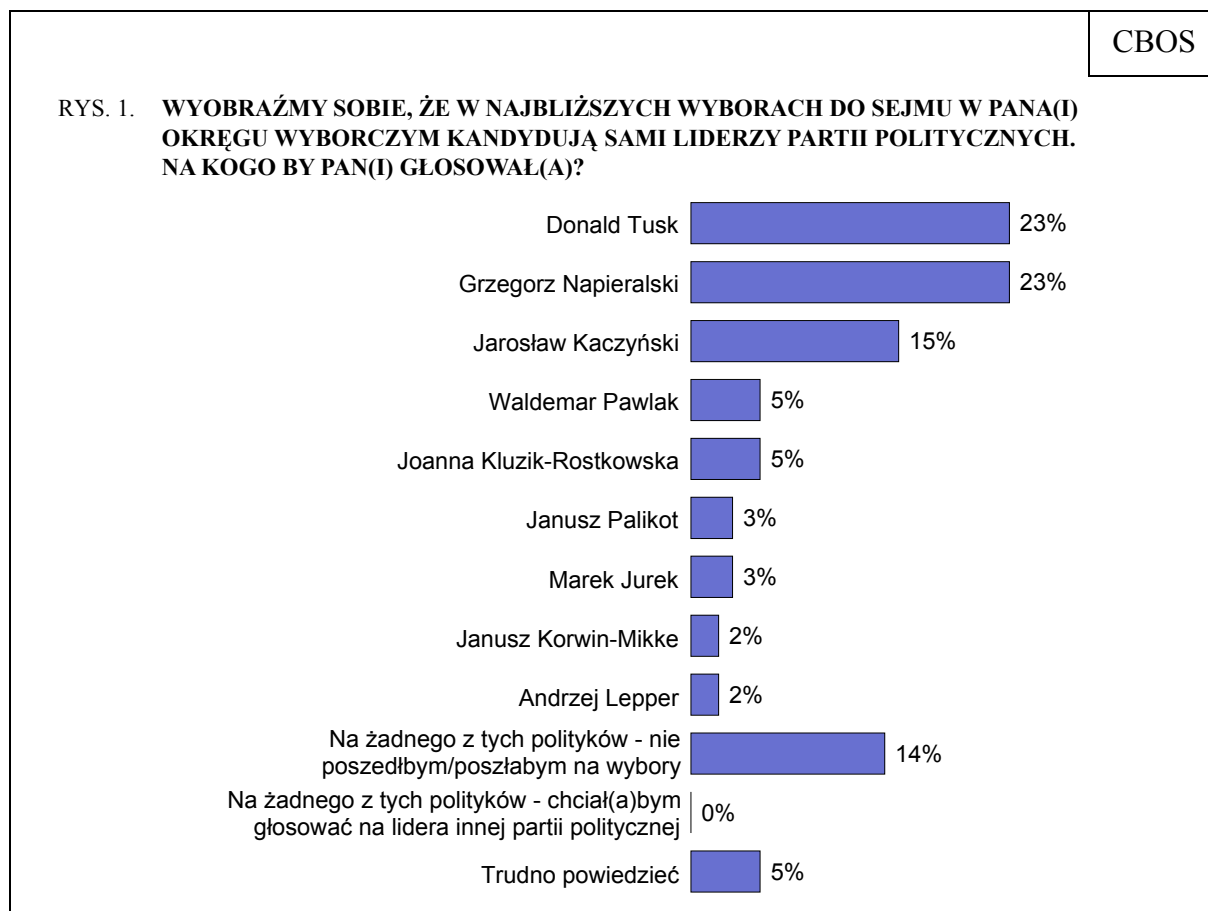
W jednym z ostatnich sondaży¹ próbowaliśmy odpowiedzieć na pytanie, jakie znaczenie dla siły politycznej poszczególnych ugrupowań mogą mieć ich liderzy. Przedstawiliśmy badanym listę nazwisk dziewięciu polityków pełniących funkcje szefów partii, prosząc, by tym razem, niezależnie od deklarowanych preferencji partyjnych, wybór ich ograniczył się do konkretnej osoby i by wskazali tego, którego poparliby w wyborach parlamentarnych.

Gdyby Polacy mieli wybierać swego kandydata jedynie spośród liderów partyjnych, najwięcej głosów dostaliby premier Donald Tusk oraz przewodniczący SLD Grzegorz Napieralski. Każdy z nich mógłby liczyć na głosy prawie co czwartego z badanych. Trzecie miejsce zajęłby prezes PiS Jarosław Kaczyński, którego poparliby co siódmy ankietowany. Pozostali politycy mają już wyraźnie mniejsze poparcie. Waldemara Pawlaka i szefową PjN Joannę Kluzik-Rostkowską wskazało po 5% ankietowanych. W przypadku szefowej PjN, to wynik lepszy niż ten, jaki zyskuje jej partia w naszych sondażach. Jeszcze mniej głosów dostaliby założyciel Ruchu Poparcia Janusz Palikot oraz lider Przymierza Prawicy Rzeczypospolitej Marek Jurek (po 3% wskazań). Dwóch pozostałych uwzględnionych

---

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (250) przeprowadzono w dniach 3 – 9 marca 2011 roku na liczącej 950 osób reprezentatywnej próbie losowej dorosłych mieszkańców Polski.

w badaniu szefów partii Andrzeja Leppera oraz Janusza Korwin-Mikkego poparłoby po 2% respondentów.

Ranking liderów partyjnych jest w znacznej mierze pochodną pozycji poszczególnych ugrupowań na scenie politycznej, jednak jak widać nie jest z nią w pełni tożsamy. Z jednej strony, liderzy partii, które cieszą się największym zainteresowaniem wyborców, mają więcej sympatyków niż szefowie ugrupowań mających niewielkie poparcie. Z drugiej strony – wyniki liderów nie do końca odpowiadają poziomowi poparcia, jakie w sondażach uzyskują ich ugrupowania. W naszym badaniu zwraca uwagę przede wszystkim bardzo dobra, i lepsza od tej jaką osiąga SLD, pozycja Grzegorza Napieralskiego. Mimo rosnących w ostatnich miesiącach notowań Sojuszu, partia ta wciąż pozostaje trzecią siłą polityczną w kraju i wyraźnie ustępuje pola PO i PiS². Natomiast jej lider, który od czasu wyborów prezydenckich zalicza się do najpopularniejszych polityków w kraju, uzyskuje również duże

² Zob. komunikat CBOS „Preferencje partyjne w marcu, czyli trzecia siła wkracza do gry”, marzec 2011 (oprac. B. Roguska).

poparcie co szef wciąż przodującej w sondażach PO. Zarówno Donald Tusk jak i Jarosław Kaczyński cieszą się natomiast mniejszą popularnością niż ugrupowania, którymi kierują.

Co zrozumiałe, preferencje partyjne i poparcie dla osoby lidera w elektoratach trzech głównych partii politycznych są bardzo silnie skorelowane. Zdecydowana większość wyborców PO, PiS i SLD deklaruje gotowość poparcia szefa partii, z którą sympatyzuje. Relatywnie najsilniej z osobą lidera identyfikuje się elektorat PiS, stosunkowo słabiej – zwolennicy PO.

W przypadku mniejszych ugrupowań zależność ta nie jest już tak silna. Poparcie dla liderki PJN Joanny Kluzik-Rostkowskiej deklaruje niespełna trzy piąte sympatyków jej partii. Szefa PSL – Waldemara Pawlaka gotowych byłoby poprzeć nieco ponad dwie piąte zdeklarowanych zwolenników ludowców. Wyniki dla tych partii należy jednak traktować z dużą dozą ostrożności, ze względu na niewielką liczbę badanych, którzy deklarują poparcie dla tych ugrupowań.

Tabela 1

Wyobraźmy sobie, że w najbliższych wyborach do Sejmu w Pana(i) okręgu wyborczym kandydują sami liderzy partii politycznych. Na kogo by Pan(i) głosował(a)?	Elektoraty partii politycznych				
	PO	PiS	SLD	PSL	PJN
	w procentach				
Donald Tusk	72	1	7	19	0
Grzegorz Napieralski	12	7	77	16	7
Waldemar Pawlak	4	1	1	42	14
Jarosław Kaczyński	0	79	0	5	9
Janusz Palikot	2	2	3	3	0
Joanna Kluzik-Rostkowska	1	3	4	5	59
Marek Jurek	2	2	1	0	4
Janusz Korwin-Mikke	2	0	1	0	0
Andrzej Lepper	2	1	0	3	0
Na żadnego z tych polityków – nie poszedłbym/poszłabym na wybory	2	3	2	6	0
Na żadnego z tych polityków – chciał(a)bym głosować na lidera innej partii politycznej	0	0	2	0	0
Trudno powiedzieć	0	1	2	0	8

Gdyby o wyborach politycznych decydowało wyłącznie poparcie dla liderów poszczególnych partii, to wynik wyborczy mógłby wyglądać trochę inaczej niż wynika to z badań preferencji partyjnych. Dodatkowym atutem SLD okazuje się bowiem nazwisko jego lidera Grzegorza Napieralskiego. Wydaje się jednak, że jego względnie duża popularność w znacznej mierze jest skutkiem słabości konkurentów. Taką samą liczbę wskazań jak Napieralski zyskał krytykowany ostatnio premier i lider PO Donald Tusk. Mniej głosów zebrał lider PiS Jarosław Kaczyński, który, co warto zauważyć, nie ma żadnych zwolenników wśród wyborców PO i SLD, relatywnie liczniej popierają go jedynie wyborcy PJN (co jedenasty). Jednocześnie PiS to partia w największym stopniu utożsamiana przez wyborców z jej prezesem.

Opracowała
Agnieszka CYBULSKA

A N E K S

Tabela 1

		Wyobraźmy sobie, że w najbliższych wyborach do Sejmu w Pana(i) okręgu wyborczym kandydują sami liderzy partii politycznych. W wyborach tych może Pan(i) oddać tylko jeden głos. Na kogo by Pan(i) głosował(a)?						
		Donald Tusk	Grzegorz Napieralski	Waldemar Pawlak	Jarosław Kaczyński	Janusz Palikot	Joanna Kluzik-Rostkowska	Marek Jurek
		%	%	%	%	%	%	%
Ogółem		23	23	5	15	3	5	3
Płeć	Mężczyźni	22	20	8	13	4	5	3
	Kobiety	24	25	3	16	2	5	2
Wiek	18-24 lata	25	23	6	10	6	1	1
	25-34	19	30	8	6	3	5	5
	35-44	25	24	6	11	2	8	2
	45-54	21	20	3	14	3	5	4
	55-64	24	23	5	21	3	5	2
	65 lat i więcej	28	18	5	23	2	4	1
Miejsce zamieszkania	Wieś	17	21	9	17	2	5	2
	Miasto do 20 tys.	20	27	2	8	3	6	3
	20-100 tys.	22	28	6	12	3	5	1
	101-500 tys.	31	21	3	15	6	3	4
	501 tys. i więcej mieszk.	38	18	1	16	4	5	3
Wykształcenie	Podstawowe	18	18	8	22	2	4	1
	Zasadnicze zawodowe	20	23	6	17	2	5	2
	Średnie	25	27	4	12	4	3	4
	Wyższe	31	21	4	8	5	8	3
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	26	23	5	9	5	11	3
	Średni personel, technicy	23	12	9	12	4	2	5
	Pracownicy adm.-biurowi	28	36	2	8	2	3	8
	Pracownicy usług	26	14	5	6	3	4	2
	Robotnicy wykwalifikowani	22	27	4	13	3	3	3
	Robotnicy niewykwalifik.	6	19	11	20	6	4	2
	Rolnicy	8	23	15	19	3	7	
Pracujący na własny rach.	37	19	3	5	11	2	3	
Bierni zawodowo	Renciści	15	24	7	17	3	5	1
	Emeryci	30	19	3	22	2	5	1
	Uczniowie i studenci	22	22	7	8	4	3	
	Bezrobotni	23	21	5	20	1	6	4
	Gospodynie domowe i inni	15	39	7	14		2	2
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	22	21	6	11	5	6	7
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	33	27	6	8	4	1	1
	sekt. prywatnym poza rolnictw.	23	24	4	9	5	4	2
	prywatnym gosp. rolnym	14	24	18	10	3	8	1
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	14	22	7	20	3	2	4
	501-750	17	26	7	13	5	8	2
	751-1000	25	24	4	17	2	4	2
	1001-1500	35	23	5	15	2	6	2
	Powyżej 1500 zł	32	23	3	10	7	8	3
Ocena własnych war. mater.	Złe	17	20	4	24	2	4	2
	Średnie	19	23	5	16	2	4	3
	Dobre	32	24	6	9	5	6	1
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	21	5	10	26		8	6
	Raz w tygodniu	22	21	6	19	3	3	3
	1-2 razy w miesiącu	29	23	5	9	2	9	2
	Kilka razy w roku	21	29	4	9	5	6	2
	W ogóle nie uczestniczy	26	26	4	7	5	3	1
Poglądy polityczne	Lewica	14	52	4	4	8	3	2
	Centrum	27	23	7	10	2	5	3
	Prawica	32	8	4	27	2	6	3
	Trudno powiedzieć	15	17	5	14	2	4	2

Tabela 1 cd.

		Wyobraźmy sobie, że w najbliższych wyborach do Sejmu w Pana(i) okręgu wyborczym kandydują sami liderzy partii politycznych. W wyborach tych może Pan(i) oddać tylko jeden głos. Na kogo by Pan(i) głosował(a)?					Liczba osób
		Janusz Korwin-Mikke	Andrzej Lepper	Na żadnego z tych polityków – nie poszedłbym/poszłabym na wybory	Na żadnego z wymienionych polityków – chciał(a)bym głosować na lidera innej partii politycznej	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	%	%	
Ogółem		2	2	14	0	5	947
Płeć	Mężczyźni	4	2	13	1	5	446
	Kobiety	1	2	14	0	5	501
Wiek	18-24 lata	3	1	19		4	114
	25-34	4	2	16	1	3	175
	35-44	3	3	9		6	133
	45-54	3	3	16	1	7	173
	55-64	1	1	12	1	3	176
	65 lat i więcej		2	11		7	176
Miejsce zamieszkania	Wieś	1	4	14	0	7	358
	Miasto do 20 tys.	1	3	21	2	4	125
	20-100 tys.	2	0	14		6	188
	101-500 tys.	5	1	11	1	2	160
	501 tys. i więcej mieszk.	5		8		1	115
Wykształcenie	Podstawowe	0	3	15	1	8	225
	Zasadnicze zawodowe	2	3	14		6	228
	Średnie	3	1	14	0	3	324
	Wyższe	4		11	1	4	169
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	4		10	1	3	91
	Średni personel, technicy	8		19		4	40
	Pracownicy adm.-biurowi		1	9		3	68
	Pracownicy usług	5	2	22		10	54
	Robotnicy wykwalifikowani	4	2	17		4	113
	Robotnicy niewykwalifik.		3	23		6	38
	Rolnicy		8	11		4	51
	Pracujący na własny rach.	7		8		5	40
Bierni zawodowo	Renciści	1	1	15	2	9	74
	Emeryci		1	11	1	5	225
	Uczniowie i studenci	5	2	20		8	56
	Bezrobotni	2	5	9		4	56
	Gospodynie domowe i inni		2	15		4	42
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	3	1	14	1	3	135
	spółce właścicieli prywatnych i państwa		2	13		6	75
	sekt. pryw. poza rolnict.	5	2	17		5	209
	prywatnym gosp. rolnym		6	9		5	49
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł		5	18	1	4	152
	501-750	3	3	14	1	2	132
	751-1000	2	0	15		3	169
	1001-1500	1	1	6	1	3	156
	Powyżej 1500 zł	3		8		2	127
Ocena własnych war. mater.	Złe	2	3	16		7	129
	Średnie	2	3	16	0	6	498
	Dobre	3	1	9	1	3	320
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu			11		12	36
	Raz w tygodniu	2	2	12	1	5	456
	1-2 razy w miesiącu		3	14		4	165
	Kilka razy w roku	5	0	16		4	196
	W ogóle nie uczestniczy	3	1	21		5	93
Poglądy polityczne	Lewica	1		8	1	2	174
	Centrum	3	3	12	1	5	292
	Prawica	4	1	8	0	3	261
	Trudno powiedzieć	1	3	27		10	219